

Fjällbostaden 2017

Claudia Wörmann
Boendeekonom SBAB

SBAB har med hjälp av TNS Sifo undersökt inställningen till att semestra i de svenska fjällen. 1 034 personer har fått svara på frågor om de vill åka på fjällsemester och de som vill det, vad vill de göra förutom att åka skidor? Vilken ort i fjällen lockar mest? Finns det någon buffert och håller man den om man åker till svenska fjällen? Det och mer därtill får ni svar på i vår rapport Fjällbostaden 2017.

Att omkring 2 miljoner människor har åkt till fjällen de senaste åren vittnar om att det finns ett utbrett intresse att vistas i den svenska fjällvärlden. Var tredje svensk åker utför regelbundet. Under 2015/2016 kom 89 procent av besökarna från Sverige, övriga kom från våra grannländer Norge och Danmark.¹

Det verkar gå en skarp skiljelinje mellan de som vill vistas i fjällen och de som helst avstår. Detta är ett uttryck för en uppfattning och inget som vi tagit reda på i rapporten. Det här med viljan och längtan till att vistas i fjällen kan gå i arv, har man som liten varit med om att värma händerna runt en varm kopp choklad och sett den gnistrande snön och vita vidderna är man redan tillvand. Och kanske vill att ens egna barn ska uppleva samma sak, vilket leder till att man som vuxen och förälder fortsätter traditionen. Eller så gillar man det inte alls.

Förr pratade vi om Stenmark, som när han åkte fick hela Sverige att stanna upp, sen kom Pernilla Wiberg och Anja Pärson. Charlotte Kalla och Magdalena Forsberg inte att förglömma. Dessa sportstjärnor påverkar nog i viss mån vårt intresse för att vistas i snörika områden. Den aktiva semestern har också blivit allt mer populär, vilket en fjällsemester i allra högsta grad är.

För att ta reda på inställningen till att vistas i fjällen har SBAB ställt frågor till 1 025 personer från hela Sverige. De fick svara på frågor om sina planer på att semestra i fjällen, hur de vill bo, och vad de vill göra, om det finns en budget och om något upplevs som dyrt.

¹ SLAO Svenska Skidanläggningars Organisation, Branschrapport 2015/16

Åre i topp, tätt följt av Sälen

Vi ville ta reda på vilka orter som man mest av allt vill besöka.

Åre och Sälen ligger i topp när människor ställs inför frågan vart de helst åker. Men även Riksgränsen är ett attraktivt resmål i svenska fjällerna. Vemdalen, Funäsdalen, Lofsdalen och Tänndalen är också populära orter.

Hoppet ned till Idre är ganska stort, bara 8 procent vill åka dit.

Om man inte är van vid att åka till fjällerna kan det vara så att man väljer en destination som man känner till. Åre och Sälen är de orter som flest känner till. Så även den oinvidige, som aldrig tidigare varit i fjällerna och inte har några referensramar väljer sannolikt Åre och Sälen på igenkänning. Det är också två av Sveriges största skidorter.

Andra väljer destination efter vart man åkt som barn.

Om du fick välja, vart åker du helst?

1. Åre
2. Sälen
3. Riksgränsen(Abisko, Kebnekaise, Sarek)
4. Vemdalen/ Funäsdalen/Lofsdalen/ Tänndalen
5. Idre
6. Hemavan/ Tärnaby
7. Ramundberget
8. Bruksvallarna
9. Annan ort

Hur bor man oftast vid besöket i fjällen på vintern?

De allra flesta, 34 procent, uppger att de bor i en hyrd stuga eller lägenhet när de besöker fjällen.

I andra hand bor man i en bostad som man äger själv, lånar av släkt och vänner eller så bor man på vandrarhem och hotell. Här fördelar sig svaren precis lika mellan alternativen, 5 procent på respektive alternativ.

Vad tycker man är dyrt i fjällen?

Vi ville ta reda på om man tycker att något är dyrt under fjällvistelsen.

36 procent anser att restaurang- och cafébesök är dyrt i svenska fjällen som därmed hamnar i topp på en dålig lista.

Ganska många anser att liftkortet är en dyr post, 34 procent tycker det.

Afrerski och andra nöjen är för dyrt för 28 procent.

Följt av skidhyra, 20 procent anser det vara för dyrt, och skidskola – 14 procent – och i botten hittar vi boendet.

Här kan man göra en skillnad mellan posterna som anses vara dyra av de som besöker fjällen.

Vissa delar kan man välja bort, som att besöka restaurang och café, gå på afterski och andra nöjen, andra som exempelvis liftkort och skidhyra är ju en förutsättning för själva vistelsen.

Vad är dyrt?

Restaurang/ café	36 %
Liftkort	34 %
Afterski och andra nöjen	28 %
Skidhyra	20 %
Skidskola	14 %
Boende	11 %

Försöker man hålla nere kostnaderna när man reser till fjällen vintertid?

Fler svar var valbara i denna fråga.

SBAB var intresserade av att veta om de som åker till fjällen har en budget. Och svaret på den frågan är ja! Endast 15 procent säger att de inte är så noga med kostnaderna.

De som försöker hålla nere kostnaderna svarar så här i fallande ordning:

Självhushåll istället för restaurangbesök	55 %
Undviker de dyraste perioderna ex vis skolloven	38 %
Bor tillsammans med andra och delar kostnader	27 %
Egen eller lånad skidutrustning	23 %
Bor en bit bort från backen/ skidspåret	11 %
Försöker låna bostad av vänner och bekanta	11 %
Bor med låg standard	8 %
På annat sätt	5 %

Svaren här kan kopplas till frågan om vad man tycker är dyrt. Om restaurang- och cafébesök av de flesta upplevs som dyrt är det ganska naturligt att hålla nere kostnaderna genom självhushåll.

Att hålla ned kostnaderna genom att åka andra perioder än själva skolloven är lättare med riktigt små barn eller om man åker ett gäng vuxna.

Att bo tillsammans med andra och dela kostnader för boende och matutgifter är också något som många väljer. Det kan ju bli en dubbelt positiv upplevelse, om man åker med vänner och samtidigt också kommer billigare undan.

23 procent försöker låna eller ha egen utrustning för att på så sätt spara in på kostnaden för skidhyra.

Endast 8 procent försöker hålla nere kostnaderna genom att välja ett boende med lägre standard. Många fritidsbostäder framför allt i de norra delarna av Sverige är mer att betrakta som permanentus, med hög standard. Det är en delförklaring att så få väljer det som alternativ, helt enkelt för att dessa bostäder inte längre finns i samma utsträckning. Utedasset har ersatts av bubbelbad. Och vem vill sitta på ett utedass i minusgrader?

8 av 10 inte intresserade av att köpa fritidshus i fjällen

En majoritet, 76 procent, av de som medverkat i SBAB:s undersökning är inte intresserade av att köpa fritidshus i fjällen. 10 procent kan tänka sig det. Övriga vet inte. Alternativet till ägande är stort, andra boendeformer som vandrarhem, hotell och pensionat innebär att du inte måste äga ett boende för att kunna vistas i fjällen. I början av februari fanns det exempelvis 554 bostäder för uthyrning i de svenska fjällen på Blocket.

Hur ser man på sitt fjällboende?

Vi ville ta reda på hur de som äger en fritidsbostad i fjällen ser på sitt boende. Här vinner alternativet *ett enkelt sätt att kunna vistas i fjällen så ofta jag kan* överlägset. 54 procent svarar detta. Och i andra hand är det *för att kunna vara i fjällen men också för att kunna tjäna pengar på uthyrning*, 31 procent svarar det. För fem procent är anledningen oklar.

Ett enkelt sätt att kunna vistas i fjällen så ofta jag vill	54 %
Som en investering och ett sätt att få vistas i fjällen	31 %
Jag vet inte	5 %

59 % hyr aldrig ut

Hur gör man med uthyrningen av fritidsboendet?

Hyr aldrig ut	59 %
Hyr ut ibland	15 %
Hyr oftast inte ut	13 %
Hyr ut så mycket det går	10 %
Jag vet inte	3 %

Hyr ut så mycket jag kan! 10 %

Vi frågade hur man som ägare ställer sig till att hyra ut sin bostad. 59 procent svarar att de aldrig hyr ut. 15 procent hyr ut ibland och 13 procent hyr oftast inte ut. 10 procent svarar att de hyr ut så mycket det går.

Det är inte bara viljan som styr beslutet att hyra ut. Här finns fler anledningar till varför man hyr ut eller väljer att låta bli än vad denna undersökning täcker. För den med stor familj och släkt och med mycket möjlighet till ledighet nyttjas bostaden så ofta att hela säsongen är bokad. Sen kan det vara att man samäger en bostad i fjällen, vuxna barn som gemensamt ärvt eller fått bostaden ökar sannolikheten för en hög beläggning bara genom den egna familjens behov. Andra kan tycka att det känns krångligt och olustigt att hyra ut och av den anledningen avstår helt. Ser man sin bostad som en ren investering är det ju givetvis lättare.

En bidragande faktor till inställningen är förstås de individuella och ekonomiska förutsättningarna. Många fritidshus går i arv från generation till generation. Har man ägt sin bostad länge är omkostnaderna låga. För den som köpt sin fritidsbostad ganska nyligen till en högre prislapp kan uthyrningen vara en välkommen och viktig intäkt. Och har man inte möjlighet att nyttja sin egen fritidsbostad i den mån man kanske trodde eller hade möjlighet till förr är det också välkommet.

Vad är viktigt och vad vill man göra i fjällen?

SBAB lät de svarande gradera vad som är viktigt under en skidsemester. Genom att studera svaren kan man måla upp en bild av den ideala semestern för de allra flesta.

Vid ett besök i fjällen vintertid, vad är viktigt?

1. Vacker natur och fina vyer	73 %
2. Välpreparerade backar, längdspår, inga liftköer	71 %
3. Närhet till mataffär och annan service	37 %
4. Avstånd hemmet och boendet i fjällen	27 %
5. Annan aktivitet än skidåkning: bad, hundspann, spa, klättring	20 %

De fina vyerna är gratis precis som den vackra naturen. Skidåkning kan du inte styra över, väder och preparering av backar och spår påverkar. Med det kostnadseffektiva i åtanke är det lätt att förstå varför närhet till mataffär och annan service rankas så högt, då det underlättar självhushåll för den som vill. Avståndet, det vill säga restiden mellan det egna boendet och boendet i fjällen är viktigt för många, kanske sannolikt mer för barnfamiljer.

Det verkar vara skidåkning som är det som drar mest, annan aktivitet än skidåkning, som exempelvis bad, spa, hundspann och klättring är minst viktigt för den som väljer att semestra i fjällen.

Kan man tänka sig att semestra i fjällen annan säsong än på vintern?

75 procent svarar ja på den frågan, 12 procent svarar nej och övriga 13 procent vet inte.

För den som står i begrepp att köpa fritidsbostad i fjällen ger det en positiv signal, det går att få bostaden uthyrd andra säsonger än på vintern, förutsatt att man kan tänka sig att hyra ut förstås, och inte vara där själv.

Claudia Wörmann, Boendekononom SBAB

Skidåkningen i siffror enligt SLAO:

Säsongen 2015/2016 såldes det liftkort till ett värde av 1,3 miljarder kronor, antalet skiddagar var 8,5 miljoner.

Sälen och Åre är Sveriges största skidområden, följt av Vemdalen, Idre och Romme.

47 procent av skidanläggningarna i Sverige ägs av kommun eller stiftelse, 33 procent ägs av privatpersoner eller företag. 20 procent ägs av förening, klubb eller organisation.

För mer information kontaktar du:

Claudia Wörmann, Boendeeconom
Telefon: 0709-90 68 14, e-post: claudia.wormann@sbab.se

Karin Hellgren, Informationschef
Telefon: 0706 – 68 38 24, e-post: karin.hellgren@sbab.se